

INŠTITUT RS ZA SOCIALNO VARSTVO
SOCIAL PROTECTION INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

**Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo ženska
svetovalnica - Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam
nasilja**

Ljubljana, maj 2023

Naročnik: **MDDSZ**
Direktorat za socialne zadeve
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

Skrbnica naloge pri naročniku: Gregor Majcen

Št. pogodbe: 2611-22-050015

Izvajalec: **Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo**
Tržaška 2
1000 Ljubljana

Skrbnik naloge pri izvajalcu: mag. Vid Žiberna

Naslov poročila: **Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo ženska svetovalnica -
Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja**

Avtorji poročila: mag. Vid Žiberna
dr. Mateja Černič
dr. Liljana Rihter

Drugi sodelujoči: Katarina Jožić
Lara Kobal
Katja Krš
Pia Rožman

Št. delovnega poročila IRSSV 18/2023

Datum izdaje poročila: 31. 5. 2023

Izdaja: 01

Kopije: skrbnik naloge na MDDSZ
skrbnik pogodbe na MDDSZ
arhiv IRSSV
prosti izvodi z dovoljenjem naročnika

Odgovorna oseba: mag. Barbara Kobal Tomc, direktorica IRSSV

Seznam najpogosteje uporabljenih kratic

AS	aritmetična sredina
CSD	center za socialno delo
EUR	Evro
FIHO	Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji
IRSSV	Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
JVSP	javni verificirani socialnovarstveni programi
KC	krizni center
MAX	najvišja podana vrednost (odgovor)
MD	materinski dom
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIN	najmanjša podana vrednost (odgovor)
N	število odgovorov (uporabnikov)
RS	Republika Slovenija
SD	standardni odklon
SVP	socialno varstveni program/i
VH	varna hiša

Uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Besedilo ni lektorirano.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	8
2	USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV	9
	2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji	9
	2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov	10
3	USPEŠNOST PROGRAMA.....	11
4	UČINKOVITOST PROGRAMA.....	30
5	OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA	31
	5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa	31
	5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje.....	31
	5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike	32
	5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo.....	32
	5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov.....	32
	5.6 Ocena tveganja - ostalo	32
6	TRAJNOST PROGRAMA	33
7	UGOTOVITVE IN PREDLOGI	36
8	VIRI IN LITERATURA.....	40

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje</i>	9
<i>Preglednica 2: Dodatni cilji programa</i>	10
<i>Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo</i>	11
<i>Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov</i>	11
<i>Preglednica 5: Ocena ogroženosti zaradi nasilja (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	13
<i>Preglednica 6: Ocena pogostosti izpostavljenosti nasilju (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 7: Odnos in sodelovanje s svetovalkami (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 8: Zadovoljstvo s programom (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 9: Učinkovitost programa (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 10: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 11: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvence)</i>	18
<i>Preglednica 12: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)</i>	19
<i>Preglednica 13: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)</i>	19
<i>Preglednica 14: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)</i>	19
<i>Preglednica 15: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	20
<i>Preglednica 16: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	20
<i>Preglednica 17: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	21
<i>Preglednica 18: Samopodoba, samospoštovanje (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	21
<i>Preglednica 19: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob evalvaciji / izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	21
<i>Preglednica 20: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	22
<i>Preglednica 21: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvence)</i>	22

Preglednica 22: Seznanjenje s pravicami znotraj programa (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)	22
Preglednica 23: Zadovoljstvo z odločanjem o svojem življenju (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)	23
Preglednica 24: Prezemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	23
Preglednica 25: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	24
Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	24
Preglednica 27: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)	25
Preglednica 28: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)	25
Preglednica 29: Pogostost druženja (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)	26
Preglednica 30: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	28
Preglednica 31: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	28
Preglednica 32: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	29
Preglednica 33: Učinkovitost rabe programskih virov	30
Preglednica 34: Financiranje programa	31
Preglednica 35: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki	31
Preglednica 36: Postopki	32
Preglednica 37: Dostopnost programa za uporabnike	34

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Zmerjanje, žaljenje, zasmehovanje, poniževanje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)</i>	14
<i>Slika 2: Udarec, pretepanje, fizično ogrožanje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)</i>	15
<i>Slika 3: Siljenje v spolnost, spolno nasilje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)</i>	15
<i>Slika 4: Ekonomsko nasilje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)</i>	16
<i>Slika 5: Omejevanje pri stikih, zasledovanje, omejevanje svobode (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)</i>	16
<i>Slika 6: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)</i>	25
<i>Slika 7: Pogostost druženja (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)</i>	27

1 UVOD

V poročilu predstavljamo ugotovitve analize podatkov programa Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja, ki ga je izvajalo Društvo ženska svetovalnica, za obdobje od 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021.

Ugotovitve prikazujemo po posameznih sklopih kriterijev evalviranja:

- ustreznost ciljev za reševanje problemov posameznih skupin;
- uspešnost programa;
- učinkovitost izvedenega programa;
- ocena tveganja za izvedbo programa;
- trajnost programa.

Nekatere ugotovitve podajamo v obliki ocen, druge, kjer kvantitativno ocenjevanje ni smiselno, pa podajamo opisno. Za ocenjevanje uporabljamo lestvico od 0 (popolnoma neustrezno) do 6 (popolnoma ustrezno). Oznaka n.p. pomeni, da iz organizacije o danem vidiku nismo dobili podatka in oznaka n.o., da vidika ne ocenjujemo, ker ocena ni relevantna za dani program oz. program ocenjujemo zgolj opisno.

Pri posameznih dimenzijah kriterijev, ki jih ocenjujemo številčno, podajamo tudi vsote, deleže, koeficiente, ki nam služijo kot osnova za ocenjevanje. Ocenjevalni listi za posamezno skupino programov oz. posamezni program so priloženi na koncu splošnega dela poročila.

Na koncu poročila podajamo ključne ugotovitve in predloge za delovanje obravnavanega programa.

2 USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV

Ugotovitve v tem poglavju prikazujemo v dveh točkah. V prvi so podane osnovne informacije o ciljeh programa. V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov. Cilje za programe svetovalnic s področja preprečevanja nasilja smo oblikovali skupaj z izvajalci programov omenjenega področja in predstavniki MDDSZ, končno verzijo pa je potrdil tudi naročnik (MDDSZ). V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med dogovorjene cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

V drugi točki podajamo ugotovitve glede ustreznosti ciljev programa za reševanje problemov posameznih skupin uporabnikov po naslednjih dimenzijah: primernost formulacije ciljev in ustreznost ciljev glede na tip programa. Ugotovitve podajamo opisno.

2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji

V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili skupaj z izvajalci programov.

Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje

Skupni cilji, predvideni za programe svetovalnic s področja preprečevanja nasilja	Da/Ne/Delno
Začasno in trajno povečanje varnosti	da
Zmanjševanje in odpravljanje sekundarne viktimizacije	da
Zmanjševanje negativnih posledic nasilja na telesni, psihološki in čustveni ravni (primerna zdravstvena oskrba in terapevtska podpora)	da
Zmanjševanje negativnih posledic nasilja na socialni ravni (možnosti za socialno rehabilitacijo, možnosti za kvalitetno, varno bivanje ter zaposlitvene možnosti)	da
Razbremenjevanje občutkov krivde in pretirane odgovornosti	da
Povečevanje zavedanja o sebi in spodbujanje pozitivne samopodobe	da
Opolnomočenje	da
Povečanje nadzora nad svojim življenjem	da
Povečevanje stika z okoljem in ponovno vzpostavljanje socialne mreže	da
Podpiranje pri uresničevanju osebnih ciljev	da

Aktualni cilji obravnavanega programa se v celoti pokrivajo s cilji, ki smo določili skupaj z izvajalci programov, le dikcije so nekoliko drugačne.

V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med dogovorjene cilje z izvajalci programov, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

Preglednica 2: Dodatni cilji programa

Dodatni cilji
pridobivanje informacij
evalvacija
posredovanje informacij, informiranje in osveščanje
strokovnost dela
izvajanje programa

Izvajalci programa so navedli pet dodatnih ciljev, ki ne sodijo v nabor ciljev, ki smo jih določili skupaj z izvajalci programov.

2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Primernost formulacije ciljev:

Cilji programa niso v celoti ustrezno definirani. Dodatni cilji so zapisani v obliki postopkov, s katerimi dosegajo cilje: pridobivanje informacij; evalvacija; posredovanje informacij, informiranje in osveščanje ter izvajanje programa. Pri cilju strokovnost dela pa gre bolj za načelo delovanja.

Ustreznost ciljev glede na tip programa:

Cilji so ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

3 USPEŠNOST PROGRAMA

V programih svetovalnic s področja nasilja merimo doseganje posameznih skupnih ciljev z naslednjimi vprašalniki: Vprašalnik za uporabnice ob vstopu v program, Vprašalnik za uporabnice ob evalvaciji oziroma izstopu iz programa in Dokumentacija za uporabnice. Doseganje ciljev pa merimo tudi preko podatkov iz Dokumentacije o programu ter Zbornika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za skupino programov s področja varnih hiš, zavetišč, zatočišč in materinskih domov ter drugih programov s področja preprečevanja nasilja, ki so nam jih posredovali izvajalci.

Obravnavani program **Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja** izvajalca **Društvo ženska svetovalnica** je oddal 317 izpolnenih vprašalnikov (od tega 121 dokumentacij za uporabnice, 112 vprašalnikov ob vstopu v program, od katerih je bilo 18 podvojenih, zato smo jih izločili iz nadaljnje analize, 83 vprašalnikov ob evalvaciji/izstopu, od katerih je bilo pet podvojenih, zato smo jih izločili iz analize in eno dokumentacijo o programu). V program je bilo v obravnavanem obdobju vključenih 107 rednih različnih uporabnikov.

V analizo smo zajeli 294 prejetih vprašalnikov in dokumentacij za uporabnike (92,7 %), kar prikazujemo v Preglednici 3.

Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo

Dokumentacija za uporabnice	121
Vprašalnik ob vstopu	94
Vprašalnik ob evalvaciji oz. izstopu	78
Dokumentacija o programu	1
Skupaj	294
Skupaj: Vstop in evalvacija/izstop za isto uporabnico (upoštevajoč zgolj identične šifre uporabnic)	35

* Če smo prejeli več evalvacijskih/izstopnih vprašalnikov posamezne uporabnice, smo upoštevali zgolj zadnjega.

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilji za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V spodnji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne kriterije za program. Za vsak cilj podajamo številčno oceno in pod preglednico še analizo podatkov, kjer so podrobneje razvidni posamezni elementi ocenjevanja doseganja posameznega cilja (Preglednica 4).

Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov

Skupni cilji	Ocena
Začasno in trajno povečanje varnosti	6
Zmanjševanje in odpravljanje sekundarne viktimizacije	6
Zmanjševanje negativnih posledic nasilja na telesni, psihološki in čustveni ravni (primerna zdravstvena oskrba in terapevtska podpora)	6
Zmanjševanje negativnih posledic nasilja na socialni ravni (možnosti za socialno rehabilitacijo, možnosti za kvalitetno, varno bivanje ter zaposlitvene možnosti)	4
Razbremenjevanje občutkov krivde in pretirane odgovornosti	6
Povečevanje zavedanja o sebi in spodbujanje pozitivne samopodobe	6
Opolnomočenje	6

Skupni cilji	Ocena
Povečanje nadzora nad svojim življenjem	6
Povečevanje stika z okoljem in ponovno vzpostavljanje socialne mreže	4
Podpiranje pri uresničevanju osebnih ciljev	6

Analiza vprašalnikov

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilji za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V zgornji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne cilje za program.

Omejitve pri analizi vprašalnikov:

- skupno število odgovorov ni vedno enako številu vprašalnikov, saj vsi anketiranci niso vedno odgovarjali na vsa vprašanja;
- v analizo smo vključili različne vprašalnike, ki smo jih v času od uvedbe spreminjali in dopolnjevali, zato nismo vseh vprašanj zajeli pri vseh tipih vprašalnikov;
- nekateri vprašalniki so pomanjkljivo izpolnjeni; kljub temu, da so imeli uporabniki povsod možnost označiti odgovor 98 (ne vem) in 99 (ne morem odgovoriti), na nekatera vprašanja niso odgovorili, večinoma pa nismo morali razbrati, ali je uporabnik vprašanje spregledal ali se določeno vprašanje uporabniku ni zdelo relevantno ali pa morda na vprašanje ni znal odgovoriti;
- pri cilju številka 6, kjer so izvajalke vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, smo pri ugotavljanju statistično značilnih razlik uporabili zadnji podatek, ki so ga zabeležile izvajalke, in ne nujno podatka ob izstopu;
- pri predstavitvi opisnih statistik uporabljamo izračunana povprečja na vseh enotah; kjer imamo izračune t-testa za dva odvisna vzorca (pri spremenljivkah z normalno porazdelitvijo) ali Wilcoxonov test (pri spremenljivkah, kjer porazdelitev ni normalna), je potrebno upoštevati, da smo pri izračunu upoštevali zgolj enote, za katere imamo identične šifre tako ob vstopu v program kot ob evalvaciji/izstopu iz programa, kar pomeni, da je skupno število enot lahko manjše, nekoliko pa se spremenijo tudi povprečja za zgolj te enote. Povprečij, izračunanih na manjšem številu enot, v poročilu ne predstavljamo.

Pojasnila pri interpretacijah rezultatov:

- pri interpretacijah rezultatov prikazujemo deleže (v odstotkih) ali povprečne vrednosti. Pri primerjavi med vstopom in evalvacijo/izstopom so deleži ali povprečne vrednosti lahko predstavljeni v oklepajih (npr. 4,20 oz. 4,30), prva številka vedno pomeni delež ali povprečno vrednost ob vstopu v program, druga številka pa ob evalvaciji/izstopu iz programa;
- s črko p označujemo statistično značilnost;
- pri ocenjevanju upoštevamo statistično značilne razlike pri vsaj 5-odstotni stopnji značilnosti.

Cilj 1: Začasno in trajno povečanje varnosti

Z vprašalniki ob vstopu ter ob evalvaciji/izstopu smo preverjali, kako ogrožene se uporabnice počutijo zaradi nasilja. Svojo stopnjo ogroženosti so uporabnice ocenjevale na lestvici od 1 do 5 (1 – zelo ogrožena, 2 – ogrožena 3 – srednje ogrožena, 4 – malo ogrožena, 5 – neogrožena).

Po vstopu v program se je samoocena ogroženosti zaradi nasilja pri uporabnicah statistično značilno izboljšala, in sicer iz 2,16 (»ogrožena«) na 2,45 (premik proti »srednje ogrožena«).

Preglednica 5: Ocena ogroženosti zaradi nasilja (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Ocena ogroženosti zaradi nasilja	91	1	5	2,16	1,154	77	1	5	2,45	1,109	0,005 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Nadalje smo z vprašalniki ob vstopu ter ob evalvaciji/izstopu preverjali, kako pogosto so bile uporabnice žrtve posameznih nasilnih dejanj. Uporabnice so pogostost izpostavljenosti nasilju ocenjevale na lestvici od 1 do 5 (1 – nikoli, 2 – redko, 3 – včasih, 4 – pogosto, 5 – zelo pogosto).

Pri vseh postavkah se je stopnja izpostavljenosti različnim oblikam nasilnih dejanj po vstopu v program statistično značilno izboljšala – ocena pogostosti izpostavljenosti (razpon nikoli – zelo pogosto) se je statistično značilno znižala. Najbolj se je zmanjšala izpostavljenost zmerjanju, žaljenju, poniževanju (padec ocene iz 4,01 na 2,92), pretepanju in fizičnemu ogrožanju (padec ocene iz 2,36 na 1,4) ter omejevanju stikov in svobode (padec ocene iz 2,65 na 1,85). Zmanjšala se je tudi izpostavljenost ekonomskemu (padec ocene iz 2,3 na 1,71) ter spolnemu nasilju (padec ocene iz 1,74 na 1,23).

Z drugimi besedami, delež uporabnic, ki so bile zelo pogosto deležne zmerjanja in žaljenja, se je po vstopu v program znižal za 28,5 % (iz 36 oseb oz. 40 % na devet oseb oz. 11,5 %).

Delež uporabnic, ki niso bile nikoli (več) izpostavljene fizičnemu nasilju, se je po vstopu povečal za 37,8 % (iz 37 oseb oz. 41,1 % na 60 oseb oz. 78,9 %).

Prav tako se je povečal delež uporabnic, ki niso bile nikoli (več) izpostavljene spolnemu nasilju (iz 59 oseb oz. 67 % na 63 oseb oz. 82,9 %), in sicer za 15,9 %.

Delež uporabnic, ki so bile zelo pogosto izpostavljene ekonomskemu nasilju, se je zmanjšal za 12 % (iz 12 oseb oz. 13,3 % na eno osebo oz. 1,3 %).

Delež tistih, ki so jim zelo pogosto omejevali stike in osebno svobodo, pa se je zmanjšal za 12,6 % (iz 16 oseb oz. 17,8 % na štiri osebe oz. 5,2 %).

Preglednica 6: Ocena pogostosti izpostavljenosti nasilju (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

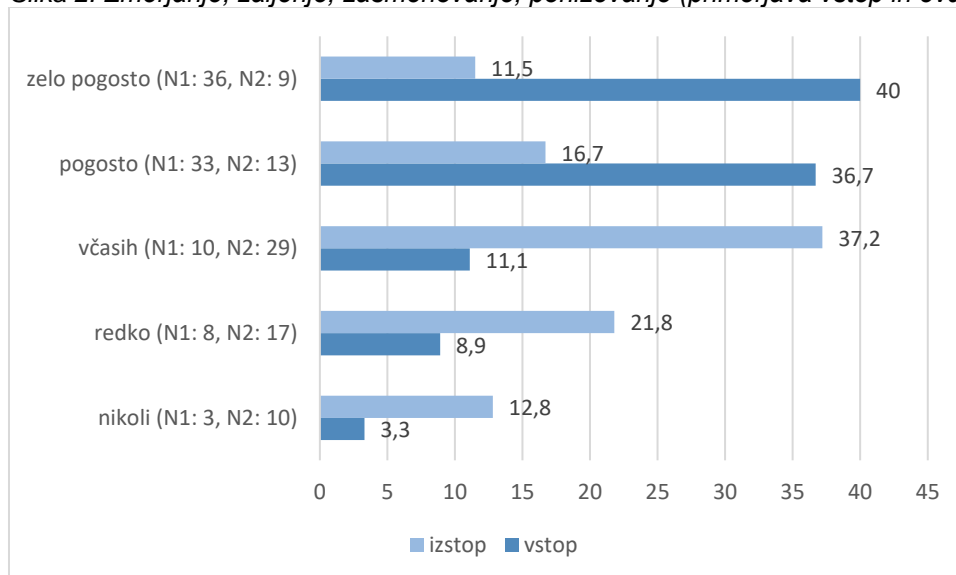
	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
zmerjanje, žaljenje, zasmehovanje, poniževanje	90	1	5	4,01	1,082	78	1	5	2,92	1,170	0,000 ***
udarec, pretepanje, fizično ogrožanje	90	1	5	2,36	1,392	76	1	4	1,40	0,882	0,002 ***
siljenje v spolnost, spolno nasilje	88	1	5	1,74	1,252	76	1	4	1,23	0,579	0,029 **
ekonomsko nasilje	90	1	5	2,30	1,458	76	1	5	1,71	1,1017	0,018 **
omejevanje pri stikih, zasledovanje, omejevanje svobode	90	1	5	2,65	1,507	77	1	5	1,85	1,155	0,002 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

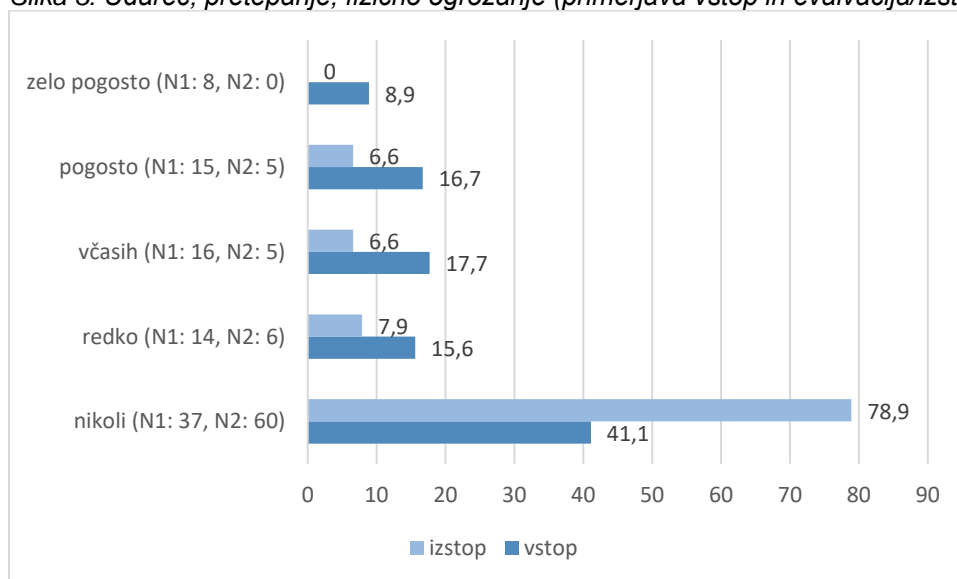
Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Slika 2: Zmerjanje, žaljenje, zasmehovanje, poniževanje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

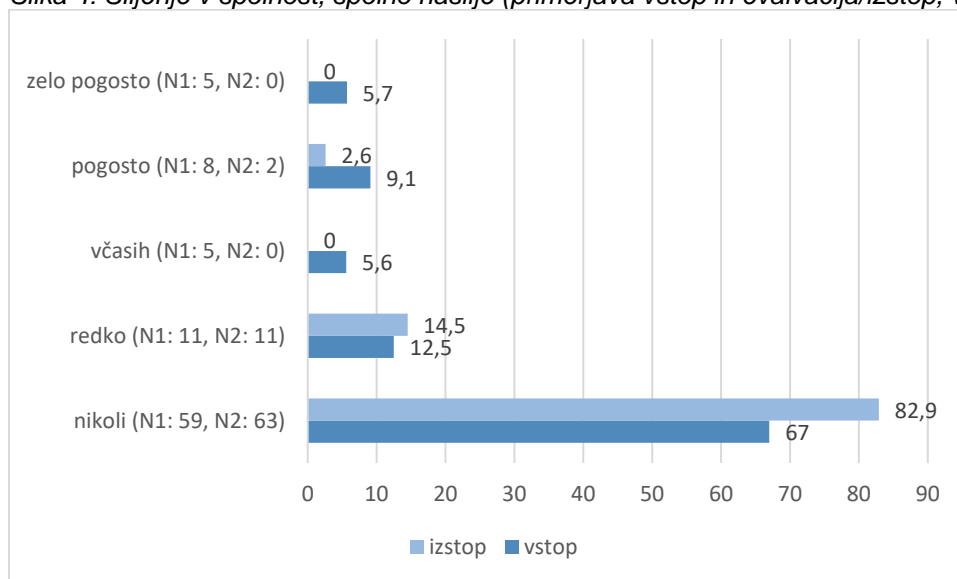
Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Slika 3: Udarec, pretepanje, fizično ogrožanje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

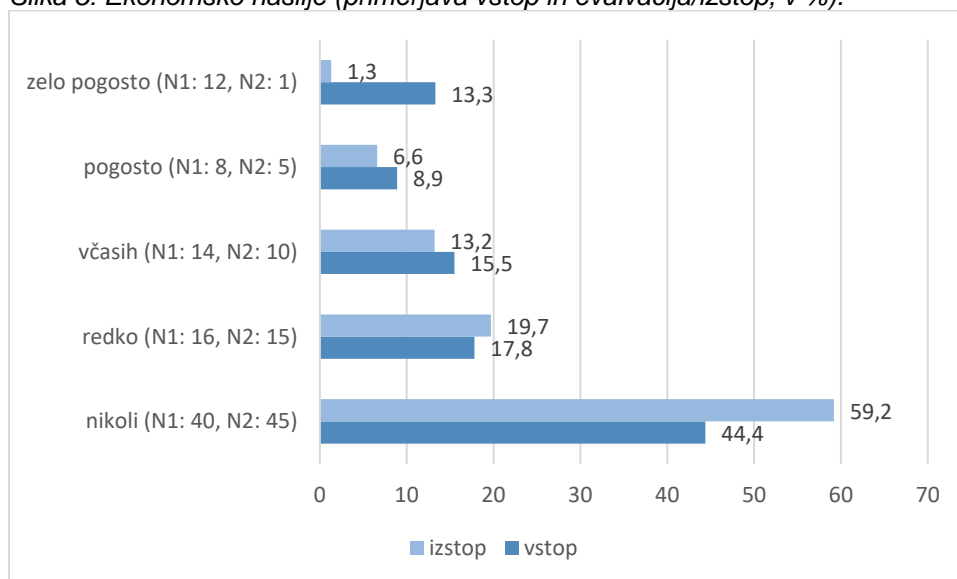
Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Slika 4: Siljenje v spolnost, spolno nasilje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

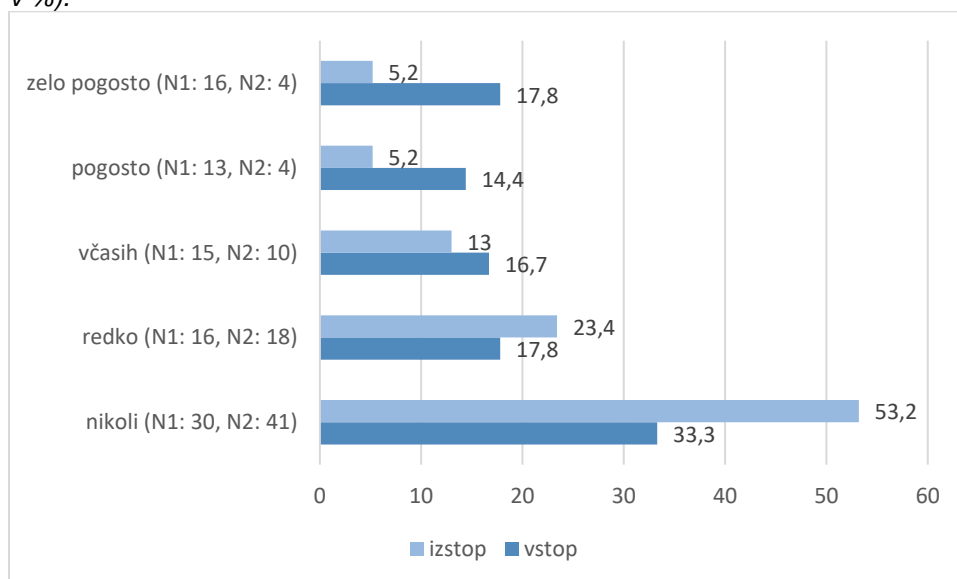
Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Slika 5: Ekonomsko nasilje (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Slika 6: Omejevanje pri stikih, zasledovanje, omejevanje svobode (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Cilj 2: Zmanjševanje in odpravljanje sekundarne viktimizacije

Uporabnice so v vprašalnikih ob evalvaciji oz. izstopu ocenile odnos in sodelovanje s svetovalkami v programu. Ocene so podale na lestvici od 1 do 5 (1 – zelo slabo, 2 – slabo, 3 – srednje, 4 – dobro, 5 – zelo dobro).

Sodelovanje in odnos s svetovalkami so izredno visoko ocenile s povprečno oceno 4,86.

Preglednica 7: Odnos in sodelovanje s svetovalkami (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Odnos in sodelovanje s svetovalkami	77	4	5	4,86	0,340

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so v vprašalnikih ob evalvaciji ocenile tudi svoje zadovoljstvo s programom oz. pripravljenost, da se ponovno vključijo vanj. Svoja stališča so ovrednotile na lestvici od 1 do 5 (1 – nisem prepričana, 2 – dvomim, 3 – neodločena, 4 – dopuščam možnost, 5 – popolnoma sem prepričana).

Popolnoma so prepričane, da bi se v podobni situaciji ponovno vključile v program, prav tako pa bi ga priporočile prijateljem in znancem (oboje 4,93).

Preglednica 1: Zadovoljstvo s programom (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
V program bi se ponovno vključila v podobni situaciji.	77	4	3	4,93	0,248
Program bi priporočila prijateljem, znancem, ki so v podobni situaciji.	77	5	5	4,93	0,296

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 3: Zmanjševanje negativnih posledic nasilja na telesni, psihološki in čustveni ravni (primerna zdravstvena oskrba in terapevtska podpora)

Uporabnice so v vprašalnikih ob evalvaciji oz. izstopu ocenjevale, v kolikšni meri jim je program pomagal pri spremembah v odnosih ter pri reševanju težav. Ocene so podale na lestvici od 1 do 5 (1 – zelo malo, 2 – malo, 3 – srednje, 4 – veliko, 5 – zelo veliko).

V povprečju ocenjujejo, da jim je program zelo veliko pomagal tako pri spremembah v odnosih (4,52) kot pri reševanju težav (4,66).

Preglednica 9: Učinkovitost programa (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Program mi je do sedaj pomagal pri spremembah v odnosih.	76	3	5	4,52	0,553
Program mi je do sedaj pomagal pri reševanju težav.	77	3	5	4,66	0,502

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 4: Zmanjševanje negativnih posledic nasilja na socialni ravni (možnosti za socialno rehabilitacijo, možnosti za kvalitetno, varno bivanje ter zaposlitvene možnosti)

Izvajalke so v dokumentaciji za uporabnice navedle vrste drugih pomoči, ki jih uporabnica potrebuje. Za uporabnice so izvajalke navedle od nič do največ šest različnih oblik pomoči, povprečje na uporabnico pa znaša 2,07 različnih pomoči.

Preglednica 102: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število različnih oblik pomoči	121	0	6	2,07	1,177

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so poleg pomoči, ki so jo prejele v programu, največkrat potrebovale tudi pomoč drugih institucij in CSD-ja, pa tudi občine, policije, pravosodja in zdravstva.

Preglednica 11: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvence)

Vrste prejele pomoči za uporabnice	N
v pristojnosti drugih institucij in organizacij	86
v pristojnosti CSD	66
v pristojnosti občine	37
v pristojnosti policije	23
v pristojnosti pravosodja	21
v pristojnosti zdravstva	18
skupaj	251

V okviru cilja 4 lahko preverimo tudi stopnje izobrazbe in zaposlitveni status pri uporabnicah. Ob vstopu v program je imelo največ uporabnic (38 oseb oz. 41,3 %) narejeno štiriletno srednjo šolo, sledijo tiste z visokošolsko izobrazbo ali več (21 oseb oz. 22,8 %). Izobrazba se je v času vključenosti v program spremenila pri dveh uporabnicah (iz osnovnošolske izobrazbe sta napredovali na dvoletno poklicno šolo).

Preglednica 12: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
nedokončana osnovna šola	0	0,0
dokončana osnovna šola	8	8,7
2-letna poklicna šola	1	1,1
3-letna poklicna šola	17	18,5
splošna ali strokovna gimnazija, štiriletna srednja šola	38	41,3
dve letna višja (strokovna) šola	7	7,6
visoka šola, fakulteta ali več	21	22,8
skupaj	92	100,0

Ob vstopu v program je bila dobra polovica uporabnic (53 oseb oz. 55,8 %) zaposlenih, dobra desetina (10 oseb oz. 10,5 %) je opravljala priložnostna plačana dela, dobra šestina (15 oseb oz. 15,8 %) pa je bila brezposelnih. Zaposlitveni status se je v času vključenosti v program spremenil pri 13 uporabnicah (osem predhodno brezposelnih uporabnic je npr. začelo opravljati priložnostna plačana dela, ena pa se je zaposlila).

Preglednica 13: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
opravlja plačano delo	53	55,8
opravlja priložnostno plačano delo	10	10,5
se šola	2	2,1
brezposelna	15	15,8
delovno nezmožna	3	3,2
upokojenka	8	8,4
invalidsko upokojena	2	2,1
opravlja neplačana gospodinjstva dela	2	2,1
skupaj	95	100,0

Na koncu smo izvajalke vprašali tudi po razlogu izstopa uporabnic iz programa. Večina uporabnic 93 oseb oz. 76,9 %) je bila v času evalvacije še vključena v program. Od tistih, ki so program zaključile oz. iz njega izstopile, pa je bilo 14 uporabnic (50 %) takih, ki so program uspešno zaključile, dve uporabnici (1,7 %) sta ga zaključili delno uspešno, 12 uporabnic (9,9 %) pa je iz njega predčasno izstopilo.

Preglednica 14: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)

	N	%
Program je uspešno zaključila	14	11,6
Program je deloma uspešno zaključila	2	1,7
Iz programa je izstopila predčasno	12	9,9
V program je še vedno vključena	93	76,9
skupaj	121	100,0

Cilj 5: Razbremenjevanje občutkov krivde in pretirane odgovornosti

Strokovne delavke programa so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju (ob evalvaciji) in ob izstopu.

Razbremenitev in umiritev

Podatki strokovnih delavk kažejo, da se je občutek razbremenitve in umiritve po vstopu v program statistično značilno okrepil, in sicer iz 2,34 ob vstopu na 4,34 ob evalvaciji in 4,00 ob izstopu.

Preglednica 15: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	121	1	4	2,34	0,928	/
Ob evalvaciji	102	3	5	4,34	0,637	0,000 ***
Ob izstopu	14	2	5	4,00	0,784	0,015 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 6: Povečevanje zavedanja o sebi in spodbujanje pozitivne samopodobe

Strokovne delavke programa so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju (ob evalvaciji) in ob izstopu.

Soočanje s čustvi

Podatki strokovnih delavk kažejo, da se je soočanje s čustvi po vstopu v program statistično značilno izboljšalo, in sicer iz 2,51 ob vstopu na 4,19 ob evalvaciji oz. 3,80 ob izstopu.

Preglednica 16: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	121	1	4	2,51	0,754	/
Ob evalvaciji	102	2	5	4,19	0,597	0,000 ***
Ob izstopu	15	2	5	3,80	0,774	0,002 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Skrb zase

Tudi skrb zase je po vstopu v program statistično značilno izboljšala, in sicer iz 2,42 ob vstopu na 4,26 ob evalvaciji oz. 3,93 ob izstopu.

Preglednica 17: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	121	1	4	2,42	0,772	/
Ob evalvaciji	102	3	5	4,26	0,658	0,000 ***
Ob izstopu	15	2	5	3,93	0,883	0,002 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Samopodoba, samospoštovanje

Prav tako sta se statistično značilno izboljšala samopodoba in samospoštovanje – dvig ocene iz 2,33 ob vstopu na 4,15 ob evalvaciji oz. 3,85 ob izstopu.

Preglednica 3: Samopodoba, samospoštovanje (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	120	1	4	2,33	0,714	/
Ob evalvaciji	101	3	5	4,15	0,628	0,000 ***
Ob izstopu	14	3	4	3,85	0,363	0,001 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 7: Opolnomočenje

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice zabeležile oceno informiranosti in znanja uporabnic za ravnanje ob izstopu iz programa, in sicer na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično.

Povprečna ocena pri obravnavanem programu znaša 4,03, s standardnim odklonom 0,737, kar kaže na solidno raven informiranosti in znanja uporabnic.

Preglednica 19: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob evalvaciji / izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob evalvaciji / izstopu	111	2	5	4,03	0,737

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice navedle tudi pravice, s katerimi so seznanile uporabnice. V povprečju so uporabnice seznanile s 13,5 različnimi pravicami oz. vrstami pomoči (razpon sega od devet do 15 pravic oz. vrst pomoči).

Preglednica 20: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število pravic	121	9	15	13,5	1,932

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so bile najpogosteje seznanjene s pravicami in vrstami pomoči, ki jim pripadajo po Družinskem in Kazenskem zakoniku ter po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini. Seznanjene so bile tudi s pravicami in obveznostmi uporabnic v programu, pritožbenim postopkom, ustavno zajamčenimi pravicami, vrstah brezplačne pomoči, itd.

Preglednica 21: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvenca)

Sklopi pravic in vrst pomoči	N
Družinski zakonik (DZ)	121
Kazenski zakonik (KZ) in postopki po KZ	121
pravice in obveznosti uporabnic v programu	121
pritožbeni postopek	121
ustavno zajamčene pravice (URS)	121
varovanje osebnih podatkov in anonimnost	121
vrsta in oblike brezplačne pomoči v programu	121
Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND)	121
pristojnost institucij (CSD, PP)	117
Zakon o brezplačni pravni pomoči (ZBPP)	112
druge primerne oblike pomoči	99
možnost namestitve v KC, VH ali MD	97
pravice na zdravstvenem področju	83
Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS)	82
Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD)	73
zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD)	3
skupaj	1.634

Uporabnice pa so v vprašalnikih ob evalvaciji oz. izstopu ocenile, v kolikšni meri so jih strokovne delavke seznanile s pravicami znotraj programa. Ocene so podale na lestvici od 1 do 5 (1 – zelo malo, 2 – malo, 3 – srednje, 4 – veliko, 5 – zelo veliko).

Podatki kažejo, da so bile uporabnice zelo dobro seznanjene s pravicami znotraj programa, saj so svojo stopnjo seznanjenosti ocenile v povprečno oceno 4,68.

Preglednica 22: Seznanjenje s pravicami znotraj programa (vprašalnik ob evalvaciji, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Seznanjenje s pravicami znotraj programa	74	4	5	4,68	0,465

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 8: Povečanje nadzora nad svojim življenjem

Z vprašalniki ob vstopu ter ob evalvaciji/izstopu smo preverjali, koliko so uporabnice zadovoljne z odločanjem o svojem življenju. Svoje (ne)zadovoljstvo nad stopnjo odločanja o lastnem življenju so uporabnice ocenile na lestvici od 1 do 5 (1 – zelo nezadovoljna, 2 – nezadovoljna, 3 – srednje zadovoljna, 4 – zadovoljna, 5 – zelo zadovoljna).

Po vstopu v program se je zadovoljstvo z odločanjem o svojem življenju statistično značilno izboljšalo, in sicer iz 2,79 ob vstopu na 3,17 ob evalvaciji oz. izstopu.

Preglednica 23: Zadovoljstvo z odločanjem o svojem življenju (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Zadovoljstvo z odločanjem o svojem življenju	91	1	5	2,79	1,128	76	1	5	3,17	0,940	0,002 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Strokovne delavke programa so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju (ob evalvaciji) in ob izstopu.

Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja

Podatki strokovnih delavk kažejo, da se je raven prevzemanja odgovornosti za svoja dejanja po vključitvi v program pri uporabnicah statistično značilno izboljšala, saj je narasla iz 2,65 ob vstopu na 4,20 ob evalvaciji oz. 4,13 ob izstopu.

Preglednica 24: Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	121	1	5	2,65	0,792	/
Ob evalvaciji	102	3	5	4,20	0,585	0,000 ***
Ob izstopu	15	2	5	4,13	0,915	0,001 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Aktivnosti za spremembo situacije

Statistično značilno se je izboljšala tudi aktivnost uporabnic za spremembo situacije, in sicer iz 2,62 ob vstopu na 4,43 ob evalvaciji oz. 4,00 ob izstopu.

Preglednica 25: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	120	1	5	2,62	0,810	/
Ob evalvaciji	101	3	5	4,43	0,639	0,000 ***
Ob izstopu	15	2	5	4,00	0,925	0,001 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Nove veščine

Program je uporabnicam pomagal tudi pri pridobivanju novih veščin – statistično značilen dvig ocene iz 2,42 ob vstopu na 4,15 ob evalvaciji oz. 3,93 ob izstopu.

Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	121	1	4	2,42	0,739	/
Ob evalvaciji	102	3	5	4,15	0,540	0,000 ***
Ob izstopu	15	3	5	3,93	0,593	0,000 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

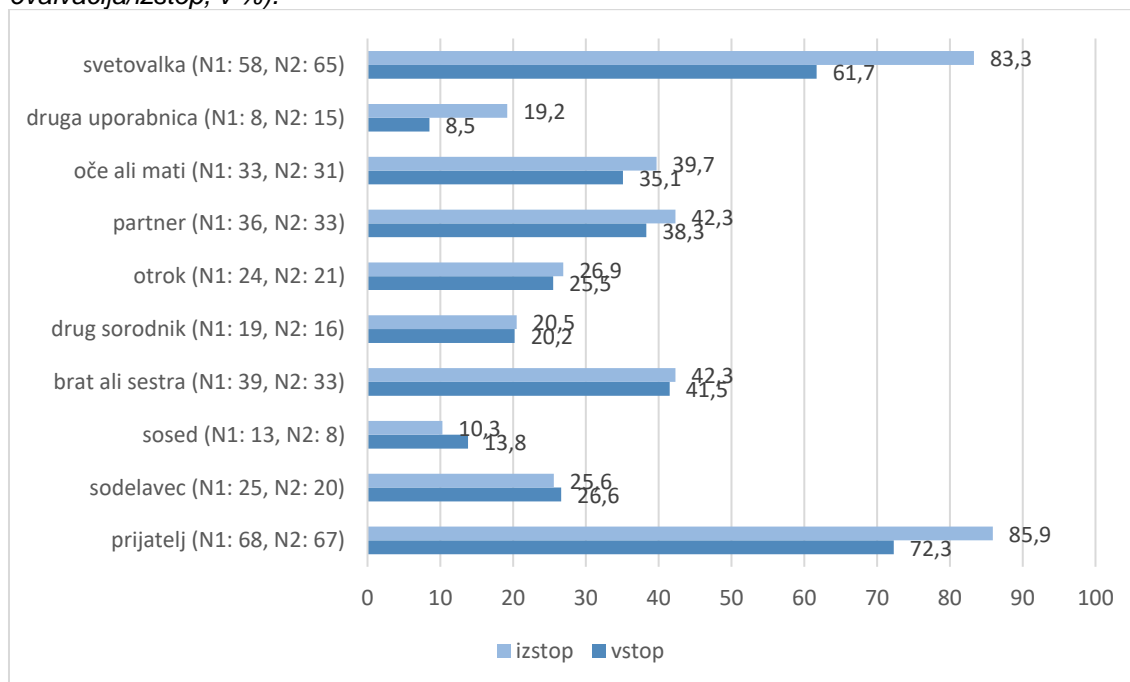
Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 9: Povečevanje stika z okoljem in ponovno vzpostavljanje socialne mreže

Uporabnice so ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu označile, ali se z naštetimi osebami (prijatelji, sodelavci, sosedi, sorojenci, drugi sorodniki, otroci, partner, starši, druge uporabnice v organizaciji, svetovalne delavke) lahko pogovarjajo o osebnih stvareh.

Do statistično značilnih sprememb je prišlo le pri kategoriji »prijatelji« - delež uporabnic, ki se lahko o osebnih stvareh pogovarjajo s prijatelji je narasel iz 72,3 % na 85,9 %. Pri drugih kategorijah so deleži ostali bolj ali manj enaki, so se pa uporabnice tako ob vstopu kot ob evalvaciji o osebnih stvareh v največji meri pogovarjale s svetovalkami (61,7 % oz. 83,3 %).

Slika 7: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 27: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)

	N	sig.
prijatelj	35	0,031 **
sodelavec	35	0,625
sosed	35	1,000
brat, sestra	35	0,625
drugi sorodniki	35	0,375
otrok	35	1,000
partner	35	1,000
mama, oče	35	0,625
druge uporabnice	35	1,000
svetovalke	35	1,000

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemar test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Na osnovi danih podatkov smo izračunali sestavljeno spremenljivko, ki prikazuje število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh.

Rezultati kažejo, da se je število različnih oseb, s katerimi se uporabnice lahko pogovarjajo o osebnih zadevah, statistično značilno povečalo iz dobrih treh oseb ob vstopu na približno štiri osebe ob izstopu.

Preglednica 28: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program	Ob evalvaciji/izstopu iz programa	.sig

Društvo ženska svetovalnica - Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja

	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Velikost mreže	94	0	9	3,43	2,040	78	1	10	3,96	1,882	0,014 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V spodnji Preglednici in na grafu predstavljamo opisne statistike pogostosti druženja s posameznimi osebami ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu. Uporabnice so na lestvici od 1 do 5 ocenjevale, kako pogosto se družijo z navedenimi osebami (1 – dnevno, 2 – 2x tedensko, 3 – 2x mesečno, 4 – 2x letno, 5 – se ne družim).

Statistično značilno se je povečalo le druženje s prijatelji (delež uporabnic, ki se s prijatelji družijo 2x tedensko, se je povečal iz 38,6 % ob vstopu na 44,4 % ob evalvaciji oz. izstopu). Sicer pa so se uporabnice še najbolj redno (torej 2 x tedensko) družile s svetovalkami (29,4 % ob vstopu oz. 17,9 % ob evalvaciji), starši (21,6 % ob vstopu oz. 16,9 % ob evalvaciji) in sorojenci (12,3 % ob vstopu oz. 11,9 % ob evalvaciji).

Preglednica 29: Pogostost druženja (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

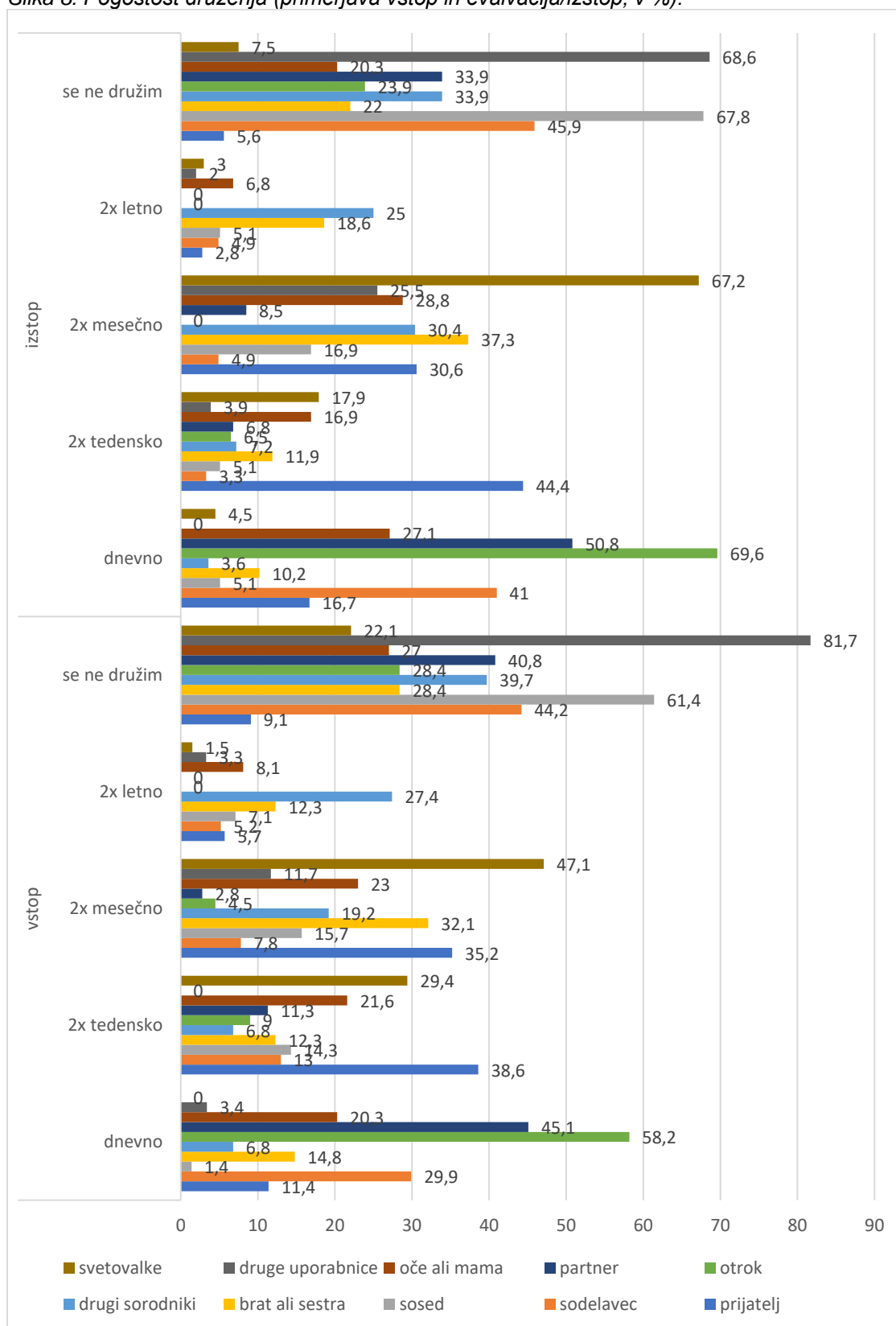
	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
prijatelj	88	1	5	2,63	1,062	72	1	5	2,36	0,983	0,01 **
sodelavec	77	1	5	3,20	1,772	61	1	5	3,11	1,898	0,551
sosed	70	1	5	4,12	1,214	59	1	5	4,25	1,211	0,414
brat, sestra	81	1	5	3,27	1,387	59	1	5	3,30	1,236	0,414
drugi sorodniki	73	1	5	3,86	1,216	56	1	5	3,79	1,094	0,819
otrok	67	1	5	2,31	1,768	46	1	5	2,02	1,706	0,285
partner	71	1	5	2,80	1,886	59	1	5	2,59	1,830	1,000
mama, oče	74	1	5	3,00	1,489	59	1	5	2,76	1,454	0,395
druge uporabnice	60	1	5	4,60	0,911	51	2	5	4,35	0,996	0,414
svetovalke	68	2	5	3,16	1,087	67	1	5	2,91	0,829	0,371

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Slika 8: Pogostost druženja (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

Strokovne delavke programa so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju (ob evalvaciji) in ob izstopu.

Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok

Podatki strokovnih delavk kažejo, da se je opravljanje starševske vloge in odnos do otrok po vstopu v program statistično značilno izboljšalo, in sicer je ocena narasla iz 2,98 ob vstopu na 4,20 ob evalvaciji oz. 4,33 ob izstopu.

Preglednica 30: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	77	1	5	2,98	0,865	/
Ob evalvaciji	68	3	5	4,20	0,636	0,000 ***
Ob izstopu	9	3	5	4,33	0,707	0,007 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 10: Podpiranje pri uresničevanju osebnih ciljev

Strokovne delavke so na podlagi podatkov iz spremljanja postopkov (tj., katerih aktivnosti se udeležuje uporabnica in kako pogosto) in na podlagi drugih informacij o značilnostih uporabnice podale ocene sodelovanja uporabnice v programu ob vstopu, evalvaciji in izstopu iz programa (na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro ali 5-odlično).

Po vstopu v program se je aktivno sodelovanje uporabnic v programu statistično značilno izboljševalo, in sicer je raven aktivnosti narasla iz 2,30 ob vstopu na 4,06 ob evalvaciji in 4,43 ob izstopu.

Preglednica 31: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	sig.
aktivno sodelovanje uporabnice ob vstopu	121	1	4	2,30	0,772	/
aktivno sodelovanje uporabnice ob evalvaciji	110	2	5	4,06	0,594	0,000 ***
aktivno sodelovanje uporabnice ob izstopu	16	3	5	4,43	0,727	0,002 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Izračunali smo razlike med vstopom in evalvacijo (p_1) in vstopom in izstopom (p_2).

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Optimizem v zvezi s prihodnostjo

Statistično značilno se je po vključitvi v program povečal tudi optimizem v zvezi s prihodnostjo – dvig ocene iz 2,36 ob vstopu na 4,27 ob evalvaciji oz. 4,21 ob izstopu.

Preglednica 32: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	121	1	4	2,36	0,885	/
Ob evalvaciji	101	3	5	4,27	0,601	0,000 ***
Ob izstopu	14	3	5	4,21	0,578	0,002 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

4 UČINKOVITOST PROGRAMA

Doseganje učinkovitosti programa merimo preko podatkov iz:

- Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila in
- Končnega poročila o izvajanju socialnovarstvenega programa v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Učinkovitost programa ocenjujemo na podlagi naslednjih dimenzij: primernost sredstev glede na število uporabnikov; primernost razmerja opravljenega dela neposredno z uporabniki in ostalega opravljenega dela. Podajamo številčne ocene.

Preglednica 33: Učinkovitost rabe programskih virov

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost sredstev glede na število uporabnikov	118,59	5
odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99)*, specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699)	43,72	3

Opomba:

*V oklepajih navajamo standardizirane sklope šifer iz baze opravljenih postopkov.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot zelo ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 119 UR na uporabnika.

Odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99), specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699): delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke znaša slabo polovico, kar ocenjujemo kot srednje ustrezno.

5 OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA

Oceno tveganja za izvedbo programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Analizo tveganja za izvedbo programa podajamo v več točkah: tveganja z vidika financiranja programa, z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa, z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike, z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa in drugih dejavnikov tveganja. Za nekatere dimenzije podajamo opisne ocene, za večino pa številčne.

5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa

Preglednica 34: Financiranje programa

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost letnih sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas	28.804,44	6
delež sofinanciranja MDDSZ glede na vse prihodke	79,89	1

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 28.804,44 EUR.

Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je dobre tri četrtine. To ocenjujemo kot neustrezno.

Ustreznost velikosti proračuna za namen programa: finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa

Preglednica 35: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki

Kriterij	Količnik/delež	Ocena
razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih	24,83	6
formalna usposobljenost kadrov (delež zaposlenih s strokovnim izpitom)	100 %	6
povprečna stopnja izobrazbe zaposlenih (aritmetična sredina)	7,33	6
ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ (skladnost s pogodbo)	100 %	6

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju 25 uporabnikov na izvajalca popolnoma ustrezna obremenitev.

Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot popolnoma ustrezno, saj imajo vsi zaposleni opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva.

Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu med sedmo in osmo stopnjo izobrazbe.

Ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ: Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike

Primerjava ciljne in vključene populacije: ciljna in vključena populacija se v celoti ujemata.

Ustreznost programa za vključeno populacijo: program nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov

Preglednica 36: Postopki

Kriterij	Ocena
kakovost strukture postopkov	6

Kakovost strukture postopkov: poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni.

Ustreznost postopkov glede na zastavljene cilje: postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

5.6 Ocena tveganja - ostalo

Obstoj konfliktov med zaposlenimi o metodah, ki naj bi jih uporabljali: v obravnavanem obdobju in v preteklosti med zaposlenimi ni bilo nobenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Morebitne konflikte in dileme med zaposlenimi rešujejo sproti na intervizijah in supervizijah.

Administrativne in organizacijske ovire:

Izvajalci programa omenjajo, da se ne srečujejo z administrativnimi in organizacijskimi ovirami. So pa se v letu 2021 soočale s kadrovsko finančno podhranjenostjo v pogledu sofinanciranja s mestne občine in FIHO in s tem vezanim pogojem MDDSZ za minimalno 20 % sofinanciranje programa drugih financerjev. Vsako leto so tako pred velikim izzivom, ali bodo sploh uspeli pridobiti dovolj donacij ali ne. Čas, ki ga porabijo za to, pa gre izključno v škodo uporabnikov programa.

Menijo tudi širše gledano, kot orodje za podporo za vključitev v obravnavani ter podobne programe ter večanje zaupanja žrtev nasilja v delujoč sistem zaščite ter zagotovljene stabilnosti življenja po tem, ko žrtev nasilja zapusti nasilno okolje, da bi bilo dobrodošlo, če bi se v okviru javnega sektorja intenzivnejše in bolj sistemsko delovalo na področju stanovanjske politike, kot je namestitvev v stanovanja v lasti lokalne skupnosti, prednostna pravica pri najemu neprofitnega stanovanja (ne le točke), spodbude stanovanjskim skupnostim za subvencionirano oddajanje skupnih prostorov (hišniška stanovanja ipd.), spodbude občanom, da k sebi sprejmejo žrtev nasilja, bodisi ker imajo prost del stanovanjske enote (subvencioniran najem), bodisi ker tudi sami sodijo v ogrožene skupine in potrebujejo pomoč, ki si je ne morejo privoščiti ter fleksibilnega zaposlovanja (sprememba zakonodaje in vzpostavitev mreže):

- posebno varstvo žensk, žrtev nasilja (prepoved odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez soglasja inšpektorja za delo v času ogroženosti in še eno leto po tem),
- spodbude delodajalcem in delavcem za vzpostavitev mreže začasne izmenjave delavcev po izobrazbeni in zaposlitveni strukturi – enaka oziroma primerljiva delovna mesta (širša baza – vključevanje delodajalcev, ožja baza – delavci, ki so pripravljeni na začasno zamenjavo),
- v času neposredne ogroženosti in še po določenem času po tem (preventivni varstveni ukrep) začasno opravljanje dela na domu (z obveščanjem inšpektorja za delo), če narava dela to dopušča, oziroma začasna razporeditev na delo v drugi enoti (delodajalec, ki dejavnost izvaja na več lokacijah) ali pri drugemu delodajalcu, če narava dela ne dopušča dela na daljavo (npr. prodajalka, čistilka, učiteljica,...),
- vključevanje pogoja 'žrtev nasilja' pri subvencioniranem zaposlovanju (npr. javna dela in subvencije po metodi zaposlovanja invalidov, prve zaposlitve, ipd.),

Na področju socialnega in zdravstvenega varstva:

- enkratna socialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja in njihovim otrokom, ko ženska zapusti grozeče okolje in se namesti v VH, MD, ali se vključi v bodoče možnosti namestitve (navedeno pod stanovanjsko politiko), ne glede na status (študentka, zaposlena, nezaposlena, upokojenka,...), kot premostitvena pomoč pri organizaciji prihodnjega življenja,
- oblikovanje solidarnostnega sklada na računu socialnih služb, z namenom izplačevanja enkratne pomoči, z uvedbo prispevka na plače pri pravnih osebah, npr. 1 EUR na mesec na zaposlenega,
- socialno in zdravstveno varstvo tujk in državljanek brez zavarovanj, za čas vključenosti v programe pomoči ženskam, žrtvam nasilja, in izdelava osebnih dokumentov na predlog CSD.

Na področju pravosodja: izdaja začasnih odredb tudi brez predloga, tako v družinskih kot kazenskih postopkih, v primerih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, avtomatsko prisojanje odškodnine žrtvam nasilja.

Menijo, da so navedena področja tiste klasične dileme, zaradi katerih ženska ne zapusti nasilnega okolja ter v njem vztraja, običajno skupaj z otroki. Žrtev nasilja je mnogo več, kot se jih vključi v katerikoli program, namenjen žrtvam nasilja, razlog za njihovo 'odsotnost' pa se skriva prav v preprostem vprašanju 'kaj bo potem', država pa na to vprašanje plačuje visok davek (stroški obiska urgence, bolniške odsotnosti, stroški intervencijskih služb etc.).

6 TRAJNOST PROGRAMA

Oceno trajnosti programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Trajnost programa ocenjujemo preko deležev povratnikov iz istega ali drugih programov ter razlogov za povratništvo in števila let delovanja programa. Posamezne dimenzije ocenjujemo opisno. Oceno trajnosti programa pa podajamo tudi na podlagi dejavnikov dostopnosti programa.

Delež povratnikov in razlogi: uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program, v letu 2021 po podatkih izvajalcev ni bilo. Uporabnicam zagotavljajo pomoč od trenutka, ko spoznajo, da se je oziroma se nad njimi še izvaja nasilje pa do takrat, ko uporabnica ugotovi, da pomoči ne potrebuje več. Program torej nudi uporabnicam dolgoročno in neprekinjeno podporo ter pomoč v času doživljanja nasilja in tudi po tem, ko so se umaknile iz nasilne situacije in se začne proces okrevanja po posledicah, ki jih je na duševnem zdravju uporabnice pustilo nasilje, ki ga je doživljala. Ena od pomembnih lastnosti programa je tudi izbira med različnimi oblikami pomoči, ki jih lahko uporabnice dobijo vzporedno ali zaporedno. Daljših prekinitev ni.

Delež uporabnikov iz drugih programov in razlogi: uporabnice se v program vključijo same, neposredno. Evidence o napotitvi iz drugih programov pomoči ne vodijo.

Delež uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa, še vsaj en drug SVP: v času vključenosti v program se uporabnice posvečajo konstruktivnemu reševanju svoje življenjske problematike. Uporabnicam, ko je to smiselno in potrebno, priporočajo vključitev v druge programe, evidenc o realizaciji pa ne vodijo.

Število let delovanja programa: program deluje od januarja 1998, torej približno 25 let.

Preglednica 37: Dostopnost programa za uporabnike

Kriterij	Ocena
čakalna doba	6
arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim	6
dostopnost informacij o programu na spletu	6

Čakalna doba – podatek izvajalcev

Čakalna doba je od enega do dveh dni, v nujnih primerih uporabnica dobi storitev takoj. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Urnik dela

Ponedeljek, sreda in četrtek od 9–19 ure in torek ter petek od 8–16 ure. Za krizne situacije so strokovne delavke dosegljive tudi ponoči in čez vikende (mobilnega telefona nikoli ne ugasnejo in je vedno pri kateri izmed strokovnih delavk, kot je postala praksa med pandemijo). To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim

Ni arhitektonskih ovir, prostori svetovalnice so dostopni tudi za osebe s telesnimi ovirami (neoviran dostop v stavbo in dvigalo). V letu 2021 se v program ni vključila nobena oseba s telesnimi ovirami. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Dostopnost javnega prevoza

Postajališče javnega prevoza je od vhoda v stavbo, kjer se nahajajo prostori, oddaljeno 10 metrov. V sklopu, kjer se prostori nahajajo, je omogočeno tudi brezplačno parkiranje (prihod z lastnim osebnim vozilom ali taksi službo). To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Vidnost, označenost prostorov programa

Zaradi narave dela (anonimnost in zaupnost) nimajo označb. Uporabnice, ki program obiščejo prvič, pričakajo pred vhodom, in jih spremijo v prostore svetovalnice. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Dostopnost informacij o programu na spletu

Na spletni strani programa oz. zavijku društva je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

7 UGOTOVITVE IN PREDLOGI

a) Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Cilji programa niso v celoti ustrezno definirani. Dodatni cilji so zapisani v obliki postopkov, s katerimi dosegajo cilje: pridobivanje informacij; evalvacija; posredovanje informacij, informiranje in osveščanje ter izvajanje programa. Pri cilju strokovnost dela pa gre bolj za načelo delovanja. So pa ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

Predlog

Izvajalcem programa predlagamo, da dodatne cilje: pridobivanje informacij; evalvacija; posredovanje informacij, informiranje in osveščanje; izvajanje programa in strokovnost dela, izločijo iz nabora ciljev. Namreč gre za postopke oz. načela delovanja, s katerimi dosegajo cilje, za katere smo se dogovorili skupaj z izvajalci programa.

b) Uspešnost in učinkovitost programa

Program je popolnoma uspešno (ocenjeno z oceno 6 na lestvici od 0 do 6) dosegal naslednje cilje svetovalnic s področja preprečevanja nasilja: začasno in trajno povečanje varnosti, zmanjševanje in odpravljanje sekundarne viktimizacije in zmanjševanje negativnih posledic nasilja na telesni, psihološki in čustveni ravni (primerna zdravstvena oskrba in terapevtska podpora), razbremenjevanje občutkov krivde in pretirane odgovornosti, povečevanje zavedanja o sebi in spodbujanje pozitivne samopodobe, opolnomočenje, povečanje nadzora nad svojim življenjem in podpiranje pri uresničevanju osebnih ciljev ter uspešno (ocenjeno z oceno 4) je dosegal cilja: povečevanje stika z okoljem in ponovno vzpostavljanje socialne mreže in zmanjševanje negativnih posledic nasilja na socialni ravni (možnosti za socialno rehabilitacijo, možnosti za kvalitetno, varno bivanje ter zaposlitvene možnosti).

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot zelo ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 119 UR na uporabnika. Delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke znaša slabo polovico, kar ocenjujemo kot srednje ustrezno.

c) Ocena tveganja za izvedbo programa

Financiranje programa

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 28.804,44 EUR. Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je dobre tri četrtine. To ocenjujemo kot neustrezno. Finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

Predlog

Izvajalcem programa glede na visok delež sredstev pridobljenih od MDSSZ, predlagamo, da poskušajo najti še kakšne alternativne vire financiranja, da obstoj programa iz tega naslova ne bo ogrožen. Morda bi bilo možno preko več promocije programa priti do dodatnih donacij.

Primernost kadrov

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju 25 uporabnikov na izvajalca popolnoma ustrezna obremenitev. Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot popolnoma ustrezno, saj imajo vsi zaposleni opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva. Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu med sedmo in osmo stopnjo izobrazbe. Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

Ustreznosti programa za uporabnike

Ciljna in vključena populacija se ujemata. Program tudi nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo. Izvajalci programa pa zaznavajo tudi druge potrebe na področju nasilja v slovenskem prostoru.

Predlog

Glede na informacije, pridobljene od izvajalcev programa, financerjem programa predlagamo, da bi bila v regiji nujna dopolnitev oz. nadgradnja programa z naslednjimi tipi programov:

- svetovalni program za ženske žrtve nasilja, ki so hkrati tudi povzročiteljice nasilja,
- psihosocialna / pediatrična kontinuirana pomoč otrokom in mladostnikom,
- 24-urni program za pomoč v stiski osebam s samomorilnimi mislimi / nagnjenji,
- možnost takojšnje (nujne) namestitve v primeru stanovanjskega problema za posameznike z otroki in družine,
- svetovalni in namestitveni program za polnoletne moške, žrtve nasilja.

Ustreznost prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

Beleženje in izvajanje ustreznih postopkov

Poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni. Postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

Ostala tveganja

V obravnavanem obdobju in v preteklosti med zaposlenimi ni bilo nobenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Morebitne konflikte in dileme med zaposlenimi rešujejo sproti na intervizijah in supervizijah.

Izvajalci programa omenjajo, da se ne srečujejo z administrativnimi in organizacijskimi ovirami. So pa se v letu 2021 soočali s kadrovsko finančno podhranjenostjo v pogledu sofinanciranja s mestne občine in FIHO in s tem vezanim pogojem MDDSZ za minimalno 20 % sofinanciranje programa drugih financerjev.

Menijo tudi širše gledano, kot orodje za podporo za vključitev v obravnavani ter podobne programe ter večanje zaupanja žrtev nasilja v delujoč sistem zaščite ter zagotovljene stabilnosti življenja po tem, ko žrtev nasilja zapusti nasilno okolje, da bi bilo dobrodošlo, če bi

se v okviru javnega sektorja intenzivnejše in bolj sistemsko delovalo na področju stanovanjske politike, kot je namestitev v stanovanja v lasti lokalne skupnosti, prednostna pravica pri najemu neprofitnega stanovanja, spodbude stanovanjskim skupnostim za subvencionirano oddajanje skupnih prostorov, spodbude občanom, da k sebi sprejmejo žrtev nasilja. Potrebna bi bila sprememba zakonodaje in vzpostavitev mreže.

Predlogi

Sistemski predlogi financerjem in zakonodajalcem:

- posebno varstvo žensk, žrtev nasilja (prepoved odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez soglasja inšpektorja za delo v času ogroženosti in še eno leto po tem),
- v času neposredne ogroženosti in še določenem času po tem (preventivni varstveni ukrep) začasno opravljanje dela na domu (z obveščanjem inšpektorja za delo), če narava dela to dopušča, oziroma začasna razporeditev na delo v drugi enoti ali pri drugemu delodajalcu, če narava dela ne dopušča dela na daljavo,
- vključevanje pogoja 'žrtev nasilja' pri subvencioniranem zaposlovanju (npr. javna dela in subvencije po metodi zaposlovanja invalidov, prve zaposlitve, ipd.),
- enkratna socialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja in njihovim otrokom, ko ženska zapusti grozeče okolje in se namesti v VH, MD, ali se vključi v bodoče možnosti namestitve, ne glede na status (študentka, zaposlena, nezaposlena, upokojenka,...), kot premostitvena pomoč pri organizaciji prihodnjega življenja,
- izdaja začasnih odredb tudi brez predloga, tako v družinskih kot kazenskih postopkih, v primerih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, avtomatsko prisojanje odškodnine žrtvam nasilja.

Navedena področja izhajajo iz klasičnih dilem, zaradi katerih ženska ne zapusti nasilnega okolja ter v njem vztraja, običajno skupaj z otroki. Žrtev nasilja je mnogo več, kot se jih vključi v katerikoli program, namenjen žrtvam nasilja, razlog za njihovo 'odsotnost' pa se skriva prav v preprostem vprašanju 'kaj bo potem', država pa na to vprašanje plačuje visok davek (stroški obiska urgence, bolniške odsotnosti, stroški intervencijskih služb etc.).

d) Kriterij trajnosti

Kroženje uporabnikov

Uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnili in ponovno obiskovali program, v letu 2021 po podatkih izvajalcev ni bilo. Program namreč nudi uporabnicam dolgoročno in neprekinjeno podporo ter pomoč v času doživljanja nasilja in tudi po tem, ko so se umaknile iz nasilne situacije in se začne proces okrevanja po posledicah, ki jih je na duševnem zdravju uporabnice pustilo nasilje, ki ga je doživljala.

Evidence o napotitvi uporabnikov iz drugih programov ter deleža uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa, še vsaj en drug SVP, ne vodijo.

Program deluje od januarja 1998, torej približno 25 let.

Dostopnost programa za uporabnike

Čakalna doba je od enega do dveh dni, v nujnih primerih uporabnica dobi storitev takoj. Uradne ure programa so: ponedeljek, sreda in četrtek od 9–19 ure in torek ter petek od 8–16 ure. Za

krizne situacije so strokovne delavke dosegljive tudi ponoči in čez vikende 24 ur dnevno. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Ni arhitektonskih ovir, prostori svetovalnice so dostopni tudi za osebe s telesnimi ovirami (neoviran dostop v stavbo in dvigalo). V letu 2021 se v program ni vključila nobena oseba s telesnimi ovirami. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Postajališče javnega prevoza je od vhoda v stavbo, kjer se nahajajo prostori, oddaljeno 10 metrov. V sklopu, kjer se prostori nahajajo, je omogočeno tudi brezplačno parkiranje. Zaradi narave dela (anonimnost in zaupnost) nimajo označb. Uporabnice, ki program obiščejo prvič, pričakajo pred vhodom in jih spremijo v prostore svetovalnice. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Na spletni strani programa oz. zavihku društva je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

e) Intenziteta in kakovost sodelovanja z drugimi povezanimi akterji s področja preprečevanja nasilja

S vsemi organizacijami in institucijami na področju preprečevanja nasilja in pomoči žrtvam nasilja sodelujejo tesno, kontinuirano in zgljedno.

8 VIRI IN LITERATURA

- Izpolnjena Končna poročila o izvajanju programa socialnega varstva v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 za C programe – splošni obrazec.
- Prejeto gradivo izvajalcev JSVP: vprašalniki, nabori ciljev, zbirniki, dokumentacije, intervjuji, odgovori preko e-pošte in video konferenc.
- Spletna stran obravnavanega izvajalca SVP.